

protože jest jednostranným projevem žalobkyně, který jest natištěn na formuláři objednacího listu a proto prý není objednací list listinou podle § 104 j. n. — z toho důvodu, že Zoltán F., který podepsal objednací list za žalovaného, nebyl k podpisu zmocněn, ač to nebylo ani namítáno. Rekursní soud nevyhověl námitce nepřislušnosti proto, že zmocnění Zoltána F-a je prokázáno výpovědí svědkyně Bertý F-ové, nynější majitelky firmy Julius F., a že stačí podpis objednacího listu, opatřeného doložkou »splatno a žalovatelné v Praze« k založení sudiště podle § 104 j. n. Rekurent neprávem napadá toto rozhodnutí. K založení tohoto sudiště se vyhledává jednak úmluva, jednak její průkaz listinou. Nežádá se písemnost samého ujednání jako podmínka platnosti, nýbrž, jen listinný průkaz o ujednání, třeba ústním. Byť se úmluva nestala ústně, prokazuje ji přece objednací list, protože podpis objednacího listu žalovaným nebo jeho zástupcem znamená přijetí a souhlas s jeho obsahem. Dohoda o příslušnosti stala se tím, že svědkyně T-ová za žalobkyni předložila žalovanému (jeho zástupci) objednací list, obsahující doložku o splatnosti a žalovatelnosti v Praze, čímž mu učinila o tom nabídku, kterou žalovaný přijal podpisem objednacího listu. Výslovnost projevu podle § 104 j. n. znamená jen, že úmluva musí dojít zevního výrazu a stačí k tomu podpis listiny, obsahující prorogační doložku i bez zvláštního upozornění na ni a bez zvláštního ujednání. Že žalovaný nečetl celý objednací list, nýbrž jen to, co o samé objednávce bylo v něm napsáno, nevádí. Mezi obchodníky jest zvykem, že se ústně nevysvětluje všečen obsah objednacího listu, a objednatel, který takový list podepíše, aniž jej pozorně přečte, dává najevo, že s obsahem jeho jest srozuměn přes to, že ho nečetl. Je na něm, by si obsah přečetl. Podpis jeho podle zásady v § 863 druhá věta obč. zák. znamená podle pravidel slušného obchodního styku, že projevuje souhlas s celým obsahem objednacího listu (srov. nál. čís. 6676, 5167, 2060, 1640, 93 sb. n. s. a nál. rep. čís. 230). Objednací list tedy prokazuje prorogační dohodu. Otázku, zda Zoltán F. byl zmocněn k podpisu objednacího listu, první soud ve svém rozhodnutí nesprávně posoudil. Žalovaný namítal jenom, že podpis objednacího listu není jeho vlastní, ale nikoli že pochází od zástupce nezmocněného, nenamítal tedy nedostatek zmocnění Zoltána F-a. Ostatně rekursní soud uznal právem Zoltána F-a za zmocněna, ana Berta F-ová zmocnila ho k podpisu a její zástupčí oprávnění za žalovaného jednati není nijak popíráno. Rekursní soud tedy nepředpokládá skutkově nic, co by spisům odporovalo, nýbrž vyslovuje jen správný právní úsudek odlišný od úsudku prvního soudu. Rekursní soud také nepřekročil meze svého oprávnění, nevyhověv námitce nepřislušnosti, jak v rekursním návrhu bylo navrženo.

Čís. 8739.

Posloupnost do statků střední velikosti (zákon ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy).

Zemře-li manžel, zanechav potomstvo z prvního manželství, nemá pozůstalá vdova, spoluvlastnice usedlosti, ze zákona nárok na převzetí druhé polovice usedlosti (§ 14, první odstavec, zák.).

(Rozh. ze dne 23. února 1929, R I 86/29.)

Pozůstalostní soud zamítl návrh pozůstalé vdovy, aby pozůstalost, pokud jde o nedílnou polovici mlýnské usedlosti s pozemky, projednána byla podle zvláštní dědické posloupnosti v rolnické usedlosti střední velikosti podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. a by jí bylo přiznáno nápadnické právo k uprázdněné polovici usedlosti ve smyslu ustanovení § 14 třetí odstavec cit. zákona, a uložil notáři jako soudnímu komisaři, by projednal pozůstalost podle obecné dědické posloupnosti. Rekursní soud napadené usnesení zrušil a uložil prvnímu soudu, by o návrhu pozůstalé vdovy dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

V pozůstalosti, o niž jde, jest spornou otázka, zda přísluší pozůstalé vdově nápadnické právo k uprázdněné polovici mlýnské usedlosti na základě zvláštní posloupnosti dědické podle předpisů zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy o dělení dědictví při rolnických usedlostech střední velikosti, aný pozůstalé dvě dcery zůstavitele z jeho prvního manželství nárok vdovy popřely. Je-li zjištěno, že mlýnská usedlost, tvořící co do polovice část pozůstalostního jmění, byla v době úmrtí zůstavitele ve vlastnictví několika osob, zůstavitele a pozůstalé vdovy, patříc každému z nich ideální polovicí, a je-li dále zjištěno, že zůstavitel zanechal po sobě potomstvo, dvě zletilé dcery z jeho prvního manželství, nikoli z manželství s pozůstalou vdovou, lze spornou otázku rozřešiti, aniž třeba předem zjišťovati, jak požaduje napadené usnesení, věcné náležitosti kmenového statku. Podle § 14 zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. vztahují se jeho ustanovení na statek ve vlastnictví několika osob jen tehdy, jsou-li spoluvlastníky manželé a jeden z nich zemře bez potomstva. Byli-li tudíž zůstavitel a jeho manželka, pozůstalá vdova, spoluvlastníky statku a zemřel-li zůstavitel, zanechav potomstvo, dvě zletilé dcery z prvního manželství, neměla pozůstalá vdova, když tu byly děti zůstavitele z jeho prvního manželství, po zákonu nárok na převzetí druhé polovice usedlosti (§ 14 první odstavec uved. zák.). Ustanovení zákona zní v tom směru určitě a nelze je pro tento případ jinak vykládati. Ustanovení § 14 třetí odstavec uved. zák. připouští ovšem výjimku z pravidla § 14 první odstavec uved. zákona, avšak výjimka ta platí jen tehdy, jsou-li tu děti z »tohoto« manželství, t. j. z manželství pozůstalé vdovy se zůstavitelem. Předpokladu toho však tu není a není tu ani výjimky z pravidla § 14 první odstavec uved. zákona. Ustanovení toho nelze také, jak se dovolací stížnost mylně domnívá, použiti

obdobně na jiné případy, neboť jde o ustanovení výjimečné, které platí jen pro případ v něm vyslovený. Jest proto mylným názor rekursního soudu, že se pozůstává vdova může s úspěchem dovolávat ustanovení § 14 třetí odstavce uved. zákona. Nelze-li však ustanovení uvedeného zákona vůbec použít na případ, o nějž jde, což bylo, jak vyslovuje nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 28. února 1908, čís. 3 věstníku, především zjistiti, nebylo ani třeba zjišťovati, zda tu jsou věcné náležitosti kmenového statku.

Čís. 8740.

Žaloba podle § 37 ex. ř.

Záleží na tom, zda žalobcovo právo jest právem nedopouštějícím exekuci, a na tom, zda se tvrzené právo vztahuje k předmětu dotčenému exekucí. Právo vymáhajícího věřitele vlastníkova nabyté zabavením nároku dlužníka na vydání věci od chovatele (detentora) jest dotčeno exekucí na věc samu pro cizí dluh a jest právem, bránícím exekuci pro dluh nevlastníka na věc samu.

(Rozh. ze dne 23. února 1929, Rv I 1325/28.)

Žalovanému byla k vydobytí peněžité pohledávky povolena proti záložně K. exekuce zabavením a prodejem svršků (mezi jiným obrazů a psacího stroje). Žalující bance příslušela za Viktorem D-em peněžitá pohledávka a byla jí povolena exekuce zabavením nároku Viktora D-a proti záložně K. na vydání obrazů a psacího stroje. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se banka proti žalovanému rozsudku, že exekuce žalovaného proti záložně K. na obrazy a na psací stroj jest nepřípustná, ježto věci ty jsou vlastnictvím Viktora D-a. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalovaný vymohl si pro vykonatelnou pohledávku proti záložně K. v Praze dne 8. července 1925 exekuční zabavení věcí movitých, jichž vybavení z exekuce se žalobkyně domáhá. Tvrdí k odůvodnění žaloby, že pro ni byl později, dne 14. července 1925, zabaven nárok vlastníka těchto movitostí Viktora D-a. Exekuční soud v této exekuční věci, aniž napřed rozhodl o přikázání zabaveného nároku k vybrání, vydal příkaz poddlužnici, záložně K., by vydala výkonnému orgánu věci D-ovy. To však nebylo provedeno proto, že na záložnu K. byl zatím vyhlášen úpadek a místnosti, kde se předměty nalézaly, byly soudně zapečetěny. Prvý soud zamítl vybavovací žalobu, odpíraje žalobkyni aktivní oprávnění k žalobě proto, že zástavní právo, nabyté žalobkyní na zabavených věcech, ježto není v jejich držbě, nečiní exekuci nepřípustnou.